

Az iskola – mint barométer.

*

A gyerekeknek majdnem fele megbukott.

A fővárosi elemi iskolákban most ért véget az utólag 4–5 héttel meghosszabbított tanév. A bizonyítványokat az idén már a szokásos évvégi vizsgák mellőzésével osztották ki és ezek, — sajnos — nem is meglepetés számba menő, de föltétlenül *igen szomorú tanulságokat* tárnak elénk. A háboru előtt, az ugynevezett béke-években, ugyanis átlag az összes tanulók 4–5%-a bukott meg az elemi iskolákban, a háboru alatt ez az arány természetesen megnövekedett és ezidén — mintegy folytatásaként a szomorú háborús állapotoknak — *40%-ra szökött föl a bukott kisdíjak arányszáma.* Olyan ijesztő és mélyen gyökeredző tünet ez, amely fölött egyszerűen napirendre térni nem lehet. Érezniök kellett ezt még a városházi uraknak is, akik napközi otthonok keretében akarnak a nyáron ingyenes tanfolyamokat rendezni a bukott kisémberek számára, hogy így pótolhassák velük azt, amit ők, a városházi urak, pótolhatónak vélnek és hogy a díjmentes tanfolyamok révén egy kedvezőbb tanév lehetőségeit teremtsék meg. Szó sincs róla, a főváros vezetői ezzel az intézkedésükkel tanúságot tesznek arról, hogy valahogy az ő érzésük szerint is súlyos, sürgős orvoslásra szoruló bajok vannak az iskolák körül. Azon sem lehet vitatkozni, hogy az iskolai oktatás terén történt mulasztások nem a legközelebről érdekelt kis diákok lelkét terhelik, nem is a szülők bünei, mert hiszen ugy a szülők, mint az elemi iskolák tanulói valóban csak az áldozatai ezeknek a mulasztásoknak. És a főváros vezetői valóban rossz uton járnak, ha ilyen messze fekvő magyarázatot keresnek az elemi iskolai bizonyítványokban oly sűrűn szereplő, szomorú ábrázatu 5-ösökre. Az tény, hogy az iskolák és különösen a tanulók előmeneteléről — tegyük föl — hiven beszámoló bizonyítványok mindig érdekes, hű tükréb adják az időknek, a közérkölcsöknek és főként a minden külső behatásra rendkívül fogékony lelkületű kisdíjak műhelyei, az elemi iskolák valóságos barométerei a körülöttünk csatázó viharoknak. És ennek legbeszédesebb bizonyítékát éppen abban kell látnunk, hogy ennek a finom, minden kis rezgésre reagáló barométernek a higányszlopa az utóbbi években oly hirtelenül — mintha földrengés dübörögne körülöttünk — leesett és azt a bizonyos 40%-ot mutatja. Sokszor emlégettük mi, hogy vigyázzanak arra, hogy az embergyüölöletté fajult politizálástól legalább az iskolákat óvják meg és ne plántálják bele a kis diákok lelkébe a szomszéd iránti gyűlölködést. Hangoztattuk azt is, hogy az iskolai oktatásnál *ne a divatos mellékszempontok* érvényesüljenek, hanem a komoly, a gyermek befogadóképességével számoló munka műhelyévé tegyék az iskolatermeket és ne éljenek vissza az ilyen gyermeki lélek kritikátlanágával. Sajnos, az évvégi bizonyítványok statisztikája, a 40%-ra fölszökött bukások arányszáma is azt bizonyítja, hogy a mi intelmeinknek — hiszen ez természetes is — nem volt fogánatjuk, de